

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส709 (วัด ✓)

รับที่ : ๘2317/๕4 (วัด ✓)

วันที่ : 11 มี.ค. 54 เวลา : 16:33

ที่ ทก ๐๕๐๐.๑๕/ 0601

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

วันที่ 11 มี.ค. 54
เวลา 16.50 น.

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง โครงการการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดโครงการการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติ

ด้วยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ขอเสนอโครงการการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเป็นไปตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้จัดทำแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

สสช. ได้นำเสนอแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ ดังนั้น เพื่อให้การแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และตามความเห็นเพิ่มเติมจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง สสช. จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงบริบทให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน ดังนั้นจึงได้เสนอโครงการบูรณาการสารสนเทศภาครัฐ โครงการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศเพื่องานสถิติ โครงการสร้างวัฒนธรรมการประยุกต์ใช้สถิติและสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ โครงการพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจ เพื่อปรับปรุงกระบวนการสารสนเทศของภาครัฐโดยการบริหารจัดการ ซึ่งมีเป้าหมายให้เกิดระบบนำเสนอข้อมูลสถิติและสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (Thailand One Minute) บุคลากรด้านสถิติขององค์กรภาครัฐ มีความเป็นมืออาชีพด้านข้อมูลสถิติและสารสนเทศ และเกิดวัฒนธรรมการใช้ข้อมูลสถิติและสารสนเทศสนับสนุนการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ด้วยการกิจตามพระราชบัญญัติสถิติ มาตรา ๖ (๑) กำหนดให้ สสช. ต้องจัดทำแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย นำเสนอให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เพื่อให้การดำเนินงานด้านสถิติของประเทศไทยมีความเป็นเอกภาพ ข้อมูลสถิติมีมาตรฐาน และมีการลดความซ้ำซ้อนของการจัดทำสถิติ และเพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และการใช้ข้อมูลสถิติและสารสนเทศร่วมกัน ตามมาตรา ๖ (๗) ได้กำหนดให้ สสช. บูรณาการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสถิติและสารสนเทศของประเทศ ขณะนี้ สสช. ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้ดำเนินการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การแปลงแผนฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงบริบทให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน

ดังนั้น สสช. จึงเสนอโครงการบูรณาการสารสนเทศภาครัฐ และโครงการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศเพื่องานสถิติ เป็นการพัฒนาเครื่องมือและกระบวนการสารสนเทศ ที่เหมาะสมกับการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ในขณะที่โครงการสร้างวัฒนธรรมการประยุกต์ใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ เป็นการเสริมขีดความสามารถของบุคลากรของ สสช. และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสารสนเทศ เพื่อกำหนดและติดตามประเมินผลนโยบายภาครัฐที่สำคัญ ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการว่าด้วยการกำหนดกระบวนการสถิติตามสมมติฐาน และข้อมูลทะเบียนของหน่วยงานภาครัฐ และการดำเนินงานตามภารกิจที่กำหนด ซึ่งระบบสารสนเทศเพื่องานสถิติดังกล่าวจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการและบุคลากรไปพร้อมๆ กัน รวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานสถิติจังหวัดกับหน่วยราชการในส่วนภูมิภาค เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและสร้างวัฒนธรรมสารสนเทศการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งนี้บุคลากรของ สสช. ต้องเป็นวิทยากรกระบวนการที่สำคัญ และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องมีข้อมูลสถิติที่มีคุณภาพ เพื่อใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และแผนบริหารราชการแผ่นดิน ตลอดจนเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลการดำเนินนโยบาย หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดทำข้อมูลสถิติ จึงจำเป็นต้องจัดทำข้อมูลสถิติให้เป็นไปตามหลักวิชาการภายใต้มาตรฐานเดียวกัน สสช. ในฐานะหน่วยสถิติกลางในการบริหารระบบสถิติในภาพรวมของประเทศ จึงได้ประสานการจัดทำแผนแม่บทระบบสถิติฯ เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดความรับผิดชอบ กระบวนการ และวิธีการในการจัดทำข้อมูลสถิติเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีทิศทางในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

เพื่อให้ประเทศมีข้อมูลทันตามความต้องการใช้ประโยชน์ สสช. จะดำเนินการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติ โดยเริ่มจากจัดทำระบบนำเสนอข้อมูลสถิติและสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านสถิติขององค์กรภาครัฐให้มีความเป็นมืออาชีพด้านข้อมูลสถิติและสารสนเทศ รวมถึงสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูลสถิติและสารสนเทศสนับสนุนการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ

๔. สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ สาระข้อเท็จจริงของเรื่อง

ประเทศไทยเริ่มมีการดำเนินงานเกี่ยวกับสถิติของประเทศมาประมาณ ๑๐๐ ปี โดยมี สสช. ทำหน้าที่เป็นหน่วยสถิติกลางผลิตข้อมูลสถิติโดยการสำรวจ นอกจากนั้นยังมีหน่วยงานภาครัฐจำนวนมากที่ผลิตข้อมูลสถิติจากระบบการรายงาน งานทะเบียน โดยส่วนใหญ่เป็นข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องกับการกิจและการดำเนินงานของหน่วยงาน จนถึงปัจจุบันมีการผลิตข้อมูลสถิติในเกือบทุกสาขา แม้ว่า การผลิตข้อมูลสถิติภายใต้ระบบดังกล่าวมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องแต่ก็เป็นการพัฒนาที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการพัฒนาเพื่อตอบสนองประโยชน์ในการใช้งานของแต่ละหน่วยงานซึ่งมีข้อจำกัดด้านบุคลากรและงบประมาณแตกต่างกันไป ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านมาตรฐาน และคุณภาพของงานด้านสถิติ และในบางกรณีก็มีความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองในการดำเนินงาน

๔.๒ การดำเนินงานที่ผ่านมา

สสช. จึงได้ร่วมกับหน่วยงานระดับกระทรวงจัดทำแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘ โดยเน้นกระบวนการหารือ และการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่ง สสช. ได้นำเสนอแผนแม่บทระบบสถิติฯ ต่อคณะรัฐมนตรี และผ่านความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓

๔.๓ การดำเนินงานในระยะต่อไป

ทำการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติ

๑) โครงการบูรณาการสารสนเทศภาครัฐ (Governmental Information Integration System)

ระบบบริหารราชการไทยมีการนำข้อมูลมาใช้ในการกำหนดนโยบาย การกำกับดูแล และการติดตามและประเมินผล ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการสอบทานและตรวจสอบความถูกต้องเชิงสถิติของประเทศ การมีความหลากหลายและแตกต่างของข้อมูลสถิติและสารสนเทศของภาครัฐอาจนำมาซึ่งความสับสนต่อผู้รับข้อมูล เพื่อสร้างความชัดเจนทางสถิติและพัฒนากิจการงานข้อมูลสถิติและสารสนเทศของประเทศไทย สสช. มีความจำเป็นต้องดำเนินการบูรณาการสารสนเทศภาครัฐโดยเฉพาะด้านสังคม และการป้องกันสาธารณภัยของประเทศอย่างเร่งด่วน การให้บริการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจของภาครัฐเป็นหน้าที่และภารกิจที่สำคัญของ สสช. ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ไม่เพียงเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการภาครัฐ แต่สามารถช่วยในการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนโดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อยที่ไม่สามารถลงทุนในข้อมูลสถิติและสารสนเทศเหล่านี้ได้

ระบบข้อมูลของ สสช. เป็นการเก็บข้อมูลตามระเบียบวิธีทางสถิติ ซึ่งมีรอบระยะเวลาในการดำเนินการและกรอบตัวอย่างที่มีความแตกต่างจากข้อมูลการจดทะเบียนตามภารกิจ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปฏิบัติการของหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนั้นข้อมูลทะเบียนประเภทต่างๆ นั้น เป็นข้อมูลที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการและนโยบายที่สำคัญของหน่วยงานและของรัฐบาล ทำให้รอบเวลาการจัดเก็บข้อมูลของ สสช. โครงการสำรวจและสำมะโนไม่ทันต่อเหตุการณ์ และไม่สามารถใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นในอดีต ดังนั้นเพื่อให้ระบบการจัดทำทะเบียนและกระบวนการทางสถิติสามารถสนับสนุนนโยบายและการดำเนินนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สสช. จึงควรจัดทำโครงการบูรณาการสารสนเทศภาครัฐ เพื่อปรับปรุงกระบวนการสารสนเทศของภาครัฐเพื่อการบริหารจัดการ

๒) โครงการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศเพื่องานสถิติ (Geographical Information System for Statistics) ที่มีการจัดโครงสร้างตามแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย

ปัจจุบันข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์สามารถเป็นเครื่องมือสนับสนุนการวางแผนและดำเนินการในหลายรูปแบบ ได้แก่ การพัฒนาระบบสาธารณสุขของประเทศไทยเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ การวิเคราะห์เพื่อหาพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกพืชชนิดต่างๆ การเฝ้าระวังและติดตามการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรประเทศ และการป้องกันประเทศ ทั้งนี้รูปแบบของการใช้งานจะอยู่ในรูปแบบของแผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศหรือภาพถ่ายดาวเทียม โดยหน่วยงานต่างๆ จะมีการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ข้อมูลดังกล่าวตามความเหมาะสมกับการใช้งานของตน

ระบบแผนที่เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวางแผนและกำหนดกรอบตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ พบว่า ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐมีการประยุกต์ใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้การสื่อสารด้วยระบบแผนที่ดิจิทัลระหว่างหน่วยงานมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น ข้อมูลภูมิสารสนเทศสามารถสนับสนุนภารกิจหรือกระบวนการทางสถิติได้ใน ๒ ระดับ คือ ระดับของการแสดงผลซึ่งอยู่ในรูปแบบที่แสดงแนวเขตตำบล อำเภอ และจังหวัด โดย สสช. ได้มีการพัฒนาและให้บริการต่อภาครัฐและบุคคลทั่วไปแล้ว และระดับการติดตามและประเมินผลซึ่งเป็นการใช้แผนที่แสดงพื้นที่ที่สนใจ โดยจะช่วยในกระบวนการติดตามและประเมินผลเชิงนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการประเมินคุณภาพการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ได้เป็นอย่างดี การประยุกต์ใช้แผนที่เพื่องานสถิติเชิงปฏิบัติการนี้จำเป็นต้องมีเครื่องมือ และทักษะที่เหมาะสมในการกำหนดปัญหาเชิงพื้นที่

๓) โครงการสร้างวัฒนธรรมการประยุกต์ใช้สถิติและสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (Evidence - based Statistics for Decision Making)

กระบวนการสถิติเป็นหนึ่งในขั้นตอนการวิจัยทางวิชาการที่สำคัญ ปัจจุบันสถาบันการศึกษาเป็นจำนวนมากดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการและประเด็นสนใจของประชาชน ซึ่งมีรูปแบบการดำเนินการที่ไม่แตกต่างจากกระบวนการของ สสช. และสถาบันการศึกษาเหล่านั้นสามารถดำเนินการได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการกำหนดกรอบการสุ่มตัวอย่างที่มีประสิทธิภาพ และการส่งสมประสบการณ์ในการดำเนินงาน ทั้งนี้ สสช. เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีประสบการณ์การจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และมีบุคลากรอยู่ตามภูมิภาค ทำให้หน่วยงานมีมุมมองและเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพมากกว่าสถาบันการศึกษา จึงมีโอกาสนำวัฒนธรรมการตัดสินใจด้วยข้อมูลเชิงพื้นที่ได้มากกว่าหน่วยงานอื่น ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจนั้น จำเป็นต้องพัฒนาหน่วยย่อยที่สุดและผู้ใช้อข้อมูลไปพร้อมๆ กัน โครงการสร้างวัฒนธรรมการประยุกต์ใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเชิงพื้นที่ เป็นโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ข้อมูล (Capacity Building Project) ที่นำหลักการของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตัดสินใจผ่านกระบวนการทางสถิติและการตั้งสมมติฐานก่อนดำเนินการทางสถิติ กล่าวคือ การเก็บข้อมูลทางสถิติต้องมีประเด็นที่สำคัญและความคาดหวังหรือผลของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งล้วนแต่เป็นขั้นตอนการวิจัยทั้งสิ้น เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถและสร้างวัฒนธรรมสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ

๔) โครงการพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System)

ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ เป็นการนำเสนอข้อมูลรายงานสถิติสารสนเทศมาประกอบกับข้อมูลเชิงพื้นที่ เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจในเหตุการณ์ที่ไม่มีโครงสร้างแน่นอนโดยใช้ข้อมูลสถิติที่มีอยู่ และช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลที่มีรูปแบบที่ซับซ้อน ระบบนี้ยังครอบคลุมถึงการทำให้หน่วยงานทุกภาคส่วน และประชาชนที่ใช้ระบบสามารถรู้

ข้อมูลสถิติด้านต่างๆ เช่น สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมของประเทศไทยได้ภายในเวลาสั้น โดยสามารถดูข้อมูลในระดับประเทศ ภาค จังหวัด และลงลึกได้ถึงระดับองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการนี้ คณะรัฐมนตรี และผู้ว่าราชการจังหวัด มีเครื่องมือสนับสนุนการวิเคราะห์วางแผนกลยุทธ์เพื่อช่วยในการตัดสินใจ สำหรับหน่วยงานทุกภาคส่วน และประชาชน มีระบบที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูลสถิติเชิงแผนที่ (GIS) ที่เกี่ยวกับประเทศไทย

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบในการดำเนินการจัดทำโครงการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติ ๔ โครงการย่อย ดังนี้

- ๑) โครงการบูรณาการสารสนเทศภาครัฐ (Governmental Information Integration System)
- ๒) โครงการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศเพื่องานสถิติ (Geographical Information System for Statistics) ที่มีการจัดโครงสร้างตามแผนแม่บทสถิติประเทศไทย
- ๓) โครงการสร้างวัฒนธรรมการประยุกต์ใช้สถิติและสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (Evidence - based Statistics for Decision Making)
- ๔) โครงการพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจตุติ ไกรฤกษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

โทร. ๐-๒๑๔๓-๑๓๐๕ , ๐-๒๑๔๑-๗๔๓๙ - ๔๑

โทรสาร ๐-๒๑๔๓-๘๑๒๑, ๐-๒๑๔๓-๘๑๒๒

E-mail krissana@nso.go.th, naphatn@nso.go.th